

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра соціології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. директора навчально-наукового інституту
соціології та медіакомунікацій

В'ячеслав НІКУЛІН

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА АСИСТЕНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
галузь знань 05 - Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 - Соціологія
освітня програма Соціологія
спеціалізація _____
вид дисципліни обов'язкова
інститут навчально-науковий інститут соціології та медіа комунікацій

2025/ 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою соціологічного факультету

29 серпня 2025 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Голіков Олександр Сергійович – доктор соціологічних наук, доцент, професор закладу вищої освіти кафедри соціології соціологічного факультету

Програму схвалено на засіданні кафедри соціології соціологічного факультету

Протокол від 27 червня 2025 року № 20

В.о. завідувачки кафедри соціології
соціологічного факультету

Людмила СОКУРЯНСЬКА

Програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Соціологія»

Гарант освітньо-наукової програми «Соціологія»

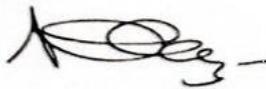

Віль БАКІРОВ

Програму погоджено з науково-методичною комісією соціологічного факультету

Протокол від 28 серпня 2025 року № 1

Голова науково-методичної комісії
соціологічного факультету

Юлія СОРОКА

ВСТУП

Програма асистентської педагогічної практики складена відповідно до освітньо-наукової програми «Соціологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 054 - Соціологія.

Зворотний зв'язок з куратором практики від інституту здійснюватиметься також за допомогою групи в месенджері та електронної пошти. Адреса викладача golikov@karazin.ua

Асистентська педагогічна практика є обов'язковим, послідовно вибудованим етапом професійної підготовки майбутніх докторів філософії з соціології. Її безперервність і послідовність забезпечують перехід від теоретичного засвоєння теоретичних дисциплін до їхнього практичного застосування, формуючи індивідуальний стиль педагогічної діяльності та стабільні професійні навички.

В ході асистентської педагогічної практики здобувачів ступені доктора філософії з соціології здійснюється реалізація дидактико-методичної підготовки, набутої здобувачами:

В ході практики практиканти детально аналізують робочу програму, навчальні плани, базову та додаткову літературу з конкретного курсу, в межах якого він проходить практику та який він буде викладати.

Під керівництвом методиста-викладача (відповідального по кафедрі) практикант готує комплекс навчально-методичного забезпечення: конспекти лекцій, сценарії семінарських та лабораторних занять, презентації, завдання для самостійної роботи, тестові матеріали, контрольні питання.

Практика передбачає активне використання інтерактивних методів навчання (ділові ігри, кейс-стаді, дискусії, групова робота), а також засобів електронного навчання (Moodle, месенджери, засоби відеоконференції тощо) для підвищення ефективності освітнього процесу.

Початковий етап практики передбачає відвідування занять досвідчених викладачів з подальшим аналізом їхньої методики, структури заняття, комунікації з аудиторією. В ході практики практикант поступово переходить до самостійного проведення семінарів, лабораторних робіт, практикумів, а згодом — і лекційних занять. Кожне заняття обговорюється з керівником практики, аналізуються помилки та відзначаються успіхи. У процесі реальної роботи зі здобувачами майбутній викладач розвиває власні комунікативні якості, навички публічного виступу, вміння залучати та утримувати увагу аудиторії, створювати творчу атмосферу співпраці. За підсумками практики практикант навчається об'єктивно оцінювати знання здобувачів, проводити поточний та проміжний контроль, коригувати навчальний процес на основі отриманих результатів.

Практика за вимогою викладача (наукового керівника пошукача, відповідального по кафедрі тощо) може включати участь у роботі з академічною групою (кураторство), організацію та проведення тематичних виховних заходів, наукових гуртків, консультацій для здобувачів. Також практикант може брати участь в організаційних нарадах кафедри, де ознайомлюється з адміністративно-управлінськими аспектами роботи вищого навчального закладу.

Асистентська педагогічна практика будується за чіткою логікою:

1-й етап (адаптаційно-ознайомлювальний): Спостереження, вивчення документації, планування.

2-й етап (репродуктивно-діяльнісний): Проведення окремих фрагментів занять, допомога викладачу, проведення семінарів за готовими матеріалами.

3-й етап (творчо-самостійний): Самостійне планування та проведення повноцінних занять (включаючи лекції), розробка власних дидактичних матеріалів, участь у всіх формах роботи кафедри.

Така поетапна система забезпечує набуття стійких, комплексних практичних умінь і навичок, що повністю відповідають вимогам освітніх стандартів та готує конкурентоспроможного фахівця, здатного до ефективної педагогічної діяльності у сучасному вищому навчальному закладі.

1. Опис асистентської педагогічної практики

1.1. Мета асистентської педагогічної практики: Формування у майбутнього володаря наукового ступеню доктора філософії з соціології стійких професійних умінь і навичок самостійної педагогічної діяльності, розробки та впровадження сучасного навчально-методичного забезпечення, ефективного використання інноваційних освітніх технологій. Практика спрямована на закріплення теоретичних знань з педагогіки вищої школи, психології педагогічної діяльності та методики викладання конкретної дисципліни шляхом безпосередньої роботи з аудиторією здобувачів вищої освіти під керівництвом досвідченого викладача, що забезпечить становлення індивідуального стилю педагогічної майстерності.

1.2. Основні завдання асистентської педагогічної практики

- Оволодіти навичками аналізу та роботи з основною навчально-методичною документацією (робочими програмами, навчальними планами) для ефективного планування навчального процесу;

- Розробити власний комплекс навчально-методичних матеріалів для проведення занять, зокрема конспекти лекцій, сценарії семінарів, комплекси завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, контрольнo-вимірювальні матеріали;

- Провести семінарські та/або лекційні заняття з використанням активних та інтерактивних методів навчання для забезпечення якості освітнього процесу;

- Сформуванати практичні вміння з організації контролю знань здобувачів вищої освіти, навчитися об'єктивно оцінювати результати їх навчальної діяльності та проводити корекцію помилок;

- Опанувати навички організації виховної та навчально-методичної роботи з групою здобувачів вищої освіти (у ролі куратора) та брати участь у роботі кафедральних заходів і нарад;

- Розвинути навички педагогічного аналізу та самоаналізу проведених навчальних занять, здатність до педагогічної рефлексії та корекції власної професійної поведінки.

1.3. Кількість кредитів – 5

1.4. Загальна кількість годин – 150

1.5. Характеристика асистентської педагогічної практики

Загальна кількість кредитів:

Денна форма навчання - **5**

Загальна кількість годин:

Денна форма навчання - **150**

Нормативний модуль. Семестр: 6 (3 тижні)

Вид контролю: залік

1.6. Перелік компетентностей, що формує асистентська педагогічна практика.

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми соціології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Фахові компетентності:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у соціології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з соціології та суміжних галузей.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англійських наукових текстів за напрямом досліджень.

СК03. Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері соціології, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності..

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері соціології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК09. Здатність використовувати вже наявні та створювати нові власні теоретичні моделі (об'єкт-теорії, міні-теорії) в соціологічному дослідженні.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує асистентська педагогічна практика.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з соціології та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми соціології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН03. Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми соціології з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.

РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу соціальних досліджень, наявні соціологічні дані.

РН05. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з соціології та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики.

РН06. Критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.

PH07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

PH08. Розробляти і викладати спеціальні дисципліни з соціології у закладах вищої освіти, здійснювати навчально-методичне забезпечення освітнього процесу.

PH09. Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері соціології та у викладацькій практиці.

PH11. Ефективно комунікувати в різних комунікативних просторах; зберігати толерацію та коректно захищати свою позицію; розробляти алгоритми наукової аргументації, ведення наукових дискусій.

PH12. Уміння висловлювати власну думку у ясних, чітко структурованих текстах, пов'язаних з академічною та професійною сферою, висловлювати та підтримувати певну точку зору з наданням аргументації та прикладів.

Окрім того здобувачі повинні:

Знати:

- сучасні методологічні підходи та принципи організації науково-дослідної роботи у своїй галузі знань;
- Основні вимоги до оформлення науково-звітної документації, публікацій та дисертаційного дослідження згідно з чинними стандартами;
- Теоретичні основи педагогіки вищої школи, психології сприйняття та засвоєння інформації дорослою аудиторією;
- Сучасні вимоги до розробки навчально-методичного забезпечення (робочих програм, конспектів лекцій, комплексу завдань);
- Основи наукової етики, авторського права та принципи академічної доброчесності.

Вміти:

- Самостійно планувати та організовувати проведення всіх етапів наукового дослідження (від постановки проблеми до інтерпретації результатів);
- Критично аналізувати наукові джерела, наукову літературу та результати власних експериментів чи досліджень;
- Готувати та проводити різні види навчальних занять (лекції, семінари, лабораторні роботи), використовуючи відповідні методичні прийоми;
- Узагальнювати результати досліджень та оформляти їх у вигляді наукових статей, доповідей, оглядів;
- Адекватно оцінювати якість знань здобувачів вищої освіти, проводити корекцію їх навчальної діяльності.

Володіти навичками:

- практичного застосування спеціального обладнання, програмного забезпечення та методів аналізу даних у своїй галузі;
- публічного виступу, ведення наукової дискусії та аргументованого захисту власної позиції;
- педагогічного спілкування, мотивації здобувачів вищої освіти до навчання та створення творчої атмосфери на заняттях;
- участі в колективних наукових проектах та організації наукових заходів (конференцій, семінарів).
- елементарного наукового керівництва (консультування с здобувачів вищої освіти при виконанні ними навчально-дослідних завдань).

1.8. Пререквізити.

Асистентській педагогічній практиці передують попереднє освоєння здобувачами таких курсів чи їхніх еквівалентів:

- «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів»
- «Методологія та методи соціологічного дослідження»
- «Психологія, педагогіка та освітні технології у вищій школі»

2. ЗМІСТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

2.1. Загальна характеристика організаційно-методичного забезпечення практики

Загальноорганізаційне та науково-методичне керівництво педагогічною практикою здійснюється кафедрою соціології, яка виступає координаційним центром з реалізації цього виду навчальної діяльності. Відповідальність за загальну координацію процесу практики покладається на призначеного кафедрою відповідального викладача, який здійснює оперативне управління та методичний супровід. До функціональних обов'язків керівника практики входить:

- організація діяльності здобувачів-практикантів,
- створення необхідних умов для виконання ними індивідуального навчально-практичного плану,
- фасилітація ефективної комунікації між практикантами та кураторами від базових організацій,
- забезпечення слухачів зразками звітної документації та моніторинг формування професійних компетенцій.

Повноваження та обов'язки керівника практики

Керівник практики від кафедри реалізує наступні професійні повноваження:

- розробляє та затверджує індивідуальні навчально-практичні завдання для кожного здобувача з урахуванням освітньо-професійної програми;
- надає систематичну методичну підтримку під час виконання практикантами програмних завдань;
- проводить регулярні консультаційні заходи з метою оперативного вирішення проблемних питань;
- проводить установчу та підсумкову конференцію практики;
- бере участь у процедурі публічного захисту звітів про практику у складі атестаційної комісії, на підставі чого формує об'єктивну оцінку результатів навчально-практичної діяльності.

Організаційні особливості проведення практики

Педагогічна практика реалізується в інтегрованому форматі з основним навчальним процесом, що передбачає паралельне поєднання аудиторних занять та практичної діяльності. Загальна тривалість практичного циклу становить 3 тижні. У разі введення карантинних обмежень, педагогічна практика може трансформуватися у змішаний (гібридний) формат із поєднанням онлайн та офлайн компонентів, або ж переводитися виключно на дистанційну форму реалізації. Загальне науково-методичне керівництво практикою в будь-якому форматі зберігається за профільним викладачем кафедри соціології.

Підготовчий етап та нормативне регулювання

На підготовчому етапі кафедра організовує установчу конференцію, що має за мету детальне ознайомлення здобувачів із програмовими вимогами, логістикою проходження практики, а також правами й обов'язками усіх учасників освітнього процесу. Обов'язковим елементом підготовки є проведення інструктажу з техніки безпеки, під час якого роз'яснюються норми поведінки, правила охорони праці, безпеки життєдіяльності, виробничої санітарії та вимоги внутрішнього розпорядку. Здобувач, що не пройшов зазначений інструктаж, до участі в практичній діяльності не допускається.

Академічні зобов'язання та права практикантів

Під час проходження практики здобувач зобов'язаний:

- систематично виконувати завдання, детерміновані програмою практики;
- дотримуватися норм внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти;
- засвоїти та неухильно дотримуватися нормативів охорони праці та техніки безпеки.

З моменту офіційного зарахування до статусу практиканта на здобувача поширюються всі нормативні вимоги щодо охорони праці та внутрішнього розпорядку, що діють у приймаючому навчальному закладі. Для документального фіксування результатів діяльності практикант веде щоденник, у якому реєструє виконану роботу за кожен день практики.

Звітність та атестаційні процедури

За результатами практики організується підсумкова конференція, для участі в якій здобувачі підготовлюють аналітичний звіт та щоденник практики. До пакету звітної документації також належить офіційне повідомлення про прибуття на практику та характеристика-відгук, сформована безпосереднім керівником практики з оцінкою професійної діяльності практиканта.

Специфічною рисою практики є можливість її індивідуалізованого проходження. Кожному здобувачу формується персоналізоване завдання з детальним описом цілей, завдань та очікуваних результатів, які мають бути досягнуті під час практики під науково-методичним керівництвом призначеного куратора.

Система оцінювання та академічна відповідальність

Удосконалена система оцінювання результатів педагогічної практики функціонує на засадах дворівневої шкали та враховується в академічному рейтингу здобувача нарівні з іншими навчальними дисциплінами. Здобувач, який не виконав програмні вимоги практики, отримав негативну характеристику чи незадовільну оцінку під час захисту звіту, визнається таким, що не виконав навчальний план. У такому випадку, здобувачу надається право повторного проходження практики в строки, визначені деканатом факультету у встановленому академічними регламентами порядку.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Основним майданчиком для проведення асистентської педагогічної практики виступає Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, зокрема його структурний підрозділ – соціологічний факультет. В межах факультету функціонує низка профільних кафедр, що формують потужний науково-педагогічний комплекс для реалізації практичної підготовки майбутніх фахівців. До їх числа належать:

- кафедра соціології;
- кафедра соціології управління та соціальної роботи;
- кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій;
- кафедра політичної соціології
- кафедра медіакомунікацій
- кафедра методів соціологічних досліджень

Крім того, перелік баз асистентської педагогічної практики не обмежується виключно соціологічним факультетом. До нього можуть бути включені інші соціогуманітарні факультети ХНУ імені В. Н. Каразіна, а також інші заклади вищої освіти міста Харкова, за умови укладення відповідних двосторонніх угод про співпрацю у сфері практичної підготовки здобувачів.

Організація керівництва асистентською педагогічною практикою здійснюється

кваліфікованими науково-педагогічними працівниками. Першочергова роль у цьому процесі відводиться викладачам-керівникам дисертаційних робіт, які здійснюють науково-методичний супровід здобувачів у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Разом з тим, до керівництва практикою можуть залучатися викладачі інших закладів вищої освіти, що зазначені в укладених угодах про проведення практики або в індивідуальних заявках на її проходження. Таким чином, система керівництва будується на поєднанні внутрішнього наукового потенціалу університету з зовнішніми експертними ресурсами академічної спільноти.

4. КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

	Найменування окремих видів роботи	К-ть днів	К-ть пошукачів
1.	Установча конференція. Зустріч з куратором асистентської педагогічної практики від кафедри. Ознайомлення з цілями, завданнями та змістом асистентської педагогічної практики, з технікою безпеки при проходженні практики.	1	всі
2.	Прибуття на практику.	1	всі
3.	Початок асистентської педагогічної практики. Ознайомлення з розкладом керівника практики, складання особистого плану роботи	1	всі
4.	Проходження асистентської педагогічної практики за спеціалізацією згідно з програмою кафедри соціології	15	всі
5.	Пробне заняття, обговорення та оцінка структури та змісту заняття (<i>час та місце проведення пробного заняття здобувач повинен повідомити куратору педпрактики</i>)	1	всі
6.	Залікове заняття, обговорення та оцінка структури та змісту заняття (<i>час та місце проведення залікового заняття здобувач повинен повідомити куратору педпрактики</i>)	1	всі
7.	Завершення практики. Написання щоденника та звіту за підсумками асистентської педагогічної практики.	1	всі
8.	Підсумкова конференція. Представлення щоденників та звітування за результатами практики.	1	всі

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ З АСИСТЕНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Після завершення встановленого терміну асистентської педагогічної практики здобувач зобов'язаний протягом 28 календарних днів подати на факультет повний пакет звітної документації, що включає наступні структурні елементи:

Організаційні документи:

- офіційне повідомлення про прибуття на практику та заявку про проходження асистентської педагогічної практики у закладі вищої освіти (для здобувачів, які здійснювали практичну діяльність поза межами Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна).

- основний звітний портфоліо (Щоденник асистентської педагогічної практики), що містить:

- Календарний графік проходження практики з деталізацією основних етапів.
- Систематизовані робочі записи, які відображають зміст та результати щоденної діяльності практиканта (аналітичний звіт).
- Кваліфікований відгук та оцінку роботи здобувача, оформлені безпосереднім куратором-керівником практики від базового закладу (характеристика).
- Експертний відгук осіб, які здійснювали моніторинг процесу практики (зокрема, відгук колеги-здобувача на залікову лекцію практиканта).
- Висновок наукового керівника практики від закладу вищої освіти щодо результатів проходження практики.
- Методичні матеріали до залікового завдання (за наявності):
- Розроблений план-конспект проведеної лекції.
- Перелік використаної наукової та навчальної літератури.
- Матеріали для контролю засвоєння знань аудиторією (за наявності).
- Презентаційні та інші дидактичні матеріали, що застосовувалися під час заняття (за наявності).
- рецензія на залікову лекцію:
- Аналітична рецензія, підготовлена колегою- здобувачем, на проведену залікову лекцію практиканта.

Регламент підготовки та оформлення звітної документації

Загальною формою звітності здобувача за результатами практики є письмовий звіт, який підлягає обов'язковому підписуванню безпосереднім керівником дипломної роботи та супроводжується його оціночним висновком. Формування звіту здійснюється протягом усього періоду практики шляхом систематичного накопичення та аналітичного узагальнення отриманих матеріалів, з подальшим фінальним оформленням у відповідності до встановлених стандартів після її завершення. Уся звітна документація подається на перевірку та затвердження керівнику практики від відповідальної кафедри.

Система оцінювання результатів практики

Заключна оцінка з асистентської педагогічної практики виставляється здобувачу-практиканту на підставі комплексного аналізу поданої звітної документації. Оцінка рефлексує інтегральний рівень якості виконаної практикантом роботи за всіма змістовими компонентами програми практики, враховуючи як теоретичну підготовленість, так і сформованість практичних педагогічних умінь та навичок.

6. ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ З АСИСТЕНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

6.1. Порядок звітування та оформлення документації

Після завершення педагогічної практики здобувач вищої освіти зобов'язаний пройти процедуру звітування щодо виконання індивідуального навчально-практичного завдання та загальної програми практики. Формою звітності виступає аналітичний звіт, який підлягає попередньому затвердженню безпосереднім керівником практики від базового закладу (у друкованому або електронному форматі) з наданням оцінного висновку.

Комплексний пакет документів, регламентований робочою програмою практики (щоденник, характеристика, інші матеріали), надається для рецензування науковому керівникові практики від профільної кафедри. Після врахування зауважень та проведення необхідної корекції, остаточно погоджений звіт у паперовому вигляді подається для подальшого захисту.

Зміст звіту має детально висвітлювати виконання всіх розділів програми та індивідуального завдання, містити аргументовані висновки, практичні пропозиції та список використаних джерел. Оформлення документації відбувається згідно з вимогами, встановленими робочою програмою практики та актуальними методичними вказівками кафедри.

6.2. Процедура захисту та критерії оцінювання

Захист звіту здійснюється перед атестаційною комісією, персональний склад якої затверджується завідувачем кафедри. До складу комісії можуть бути включені: керівник практики від факультету, науковий керівник від кафедри, представник від бази практики (за наявності такої можливості) та інші зацікавлені особи.

Атестаційна комісія проводить оцінювання результатів практики за чотирирівневою шкалою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") у строки, визначені наказом про організацію практики. Оцінювання відбувається на основі принципів об'єктивності, відкритості та відповідності критеріям, передбаченим робочою програмою практики.

6.3. Академічна відповідальність

Здобувач, який не виконав програму практики або отримав незадовільну оцінку під час захисту, визнається таким, що не виконав навчальний план, що тягне за собою академічну відповідальність у встановленому порядку.

6.4. Аналіз результатів практики

Підсумкові результати педагогічної практики підлягають всебічному обговоренню на засіданні профільної кафедри, а також виносяться для інформації на засідання вченої ради факультету.

6.5. Звітування про організацію практики

Керівник практики від факультету готує аналітичний звіт про організацію та результати практики, який надається завідувачу практики Навчального центру практичної підготовки і працевлаштування у строки, визначені наказом проректора з науково-педагогічної роботи.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

90-100 балів ("відмінно"):

Звітна документація надана в установлений термін; усі питання програмних вимог розкриті комплексно та системно; індивідуальне завдання виконане на високому аналітичному рівні; захист звіту пройшов без критичних зауважень; характеристика від керівника практики свідчить про відмінні результати; відсутні порушення в оформленні документів; здобувач продемонстрував ґрунтовні знання та високий рівень практичних компетенцій.

80-89 балів ("добре"):

Документація надана вчасно; програмні завдання виконані повністю, але з окремими несуттєвими недоліками; індивідуальне завдання реалізоване на достатньо високому рівні; захист не виявив системних недоліків; характеристика містить позитивну оцінку; оформлення документів має одиничні зауваження; здобувач виявив стійкі знання та практичні навички.

70-79 балів ("задовільно"):

Документація надана із порушенням термінів; звіт не повністю розкриває програмні питання; індивідуальне завдання виконане з помилками; захист та оформлення звіту відповідають мінімальним вимогам; характеристика вказує на задовільний рівень роботи; здобувач продемонстрував базові знання та обмежені практичні вміння.

60-69 балів ("задовільно" з низьким рівнем):

Значне порушення термінів здачі документації; непереконливі відповіді на питання практичного спрямування; програмні завдання виконані частково; індивідуальне завдання має формальний характер; оформлення документації неакуратне; характеристика свідчить про задовільний рівень виконання обов'язків.

50-59 балів ("незадовільно"):

Системне порушення термінів; невпевнені та непереконливі відповіді; формальне виконання завдань; недбалість в оформленні; здобувач не продемонстрував необхідних знань та умінь для майбутньої професійної діяльності.

1-49 балів ("незадовільно"):

Документація не надана або надана в невстановлений термін; матеріали не відповідають вимогам програми; критика у оформленні та змісті документів; здобувач не орієнтується в звітному матеріалі; практичні компетенції не сформовані.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Сумарна оцінка за асистентську педагогічну практику виставляється за такою схемою:

Поточний контроль та самостійна робота				Залік (виступ на підсумковій конференції)	Сума
Пробне заняття	Залікове заняття	Написання щоденника та звіту	Разом		
20	20	20	60	40	100

Сума балів за всі види діяльності протягом практики	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90–100	зараховано
70–89	
50–69	
1–49	не зараховано

10. Рекомендована література

Підручники, навчальні посібники

1. Загальна соціологія. Хрестоматія / за ред. В. Г. Городяненка. Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2006. 516 с.
2. Соціологічна теорія: традиції та сучасність: навч. посіб. / за ред. А. Ручки. Київ: Інститут соціології НАН України, 2007. 363 с.
3. Соціологічна енциклопедія / укл. В. Г. Городяненко. Київ : Академвидав, 2008. 456 с.
4. Соціологія : навч. посібник / за ред. С. О. Макеєва. Київ : Знання, 2008. 566 с.
5. Соціологія: Терміни, поняття, персоналії. Навчальний словник-довідник / за ред. В. М. Пічі. Київ : Каравелла; Львів : Новий Світ-2000, 2002. 480 с.
6. Черниш Н. Й. Соціологія : підручник за рейтингово-модульною системою навчання. Київ : Знання, 2009. 468 с.
7. Anthony Giddens, Philip W. Sutton. Essential Concepts in Sociology. 2014.
8. Harry M. Johnson. A Short History of Sociology [Reprint ed.]. Routledge. Polity Press. 1998. 446 p.
9. George Ritzer. Encyclopedia of social theory [Vol 1, 1 ed.]. Sage Publications. 548 p. 2005.
10. George Ritzer, J. Michael Ryan (editors). The Concise Encyclopedia of Sociology [1 ed.]. Wiley-Blackwell. 776 pp. 2011.
11. Edgar F. Borgatta, Rhonda J. V. Montgomery. Encyclopedia of sociology [Volume 1, 2nd ed. Macmillan Reference USA. 2000. 756 pp.
12. Wright, James D. International encyclopedia of the social & behavioral sciences [Second edition]. Elsevier. 2015.
13. Garrod, Joan; Lawson, Tony. Dictionary of sociology. Routledge;Fitzroy Dearborn. 2001. 273 pp.
14. John Scott. A Dictionary of Sociology 4/e (Oxford Quick Reference) [4 ed.]. OUP Oxford. . 2014. 832 p.
15. Bryan S. Turner. The Cambridge Dictionary of Sociology. Cambridge University Press, 2006. 709 pp.
16. Gordon Marshall (editor). The concise Oxford dictionary of sociology [1st publ. ed.]. Oxford University Press, 1994. VIII+573 pp.
17. Saskia Sassen. A Sociology of Globalization [1 ed.]. W. W. Norton & Company, 2007. 316 pp.

Базова

1. Cabrera S. A., Sweet S. Handbook of Teaching and Learning in Sociology. Elgar Publishing Limited, Edward, 2023. 479 p.
2. Hargreaves A., Woods P. (eds.). Classrooms and Staffrooms: The Sociology of Teachers and Teaching. Routledge, 2019. 275 p.
3. Kaushik V. K., Prakash R. Sociology of Teaching and Curriculum. Kanishka Publishers, 1999. 119 p.
4. Morgan M., Baert P. Conflict in the Academy: A Study in the Sociology of Intellectuals. Palgrave Pivot, 2015. 105 p.

5. Teaching Sociology Successfully (A Practical Guide to Planning and Delivering Outstanding Lessons). Routledge, 2017.
6. Woods P., Pollard A. (eds.). Sociology and Teaching. Routledge, 2017.
7. Бурдье П., Вакан Л. Рефлексивна соціологія. Частина II: Чиказький воркшоп. Київ : Медуза, 2015. 224 с.
8. Воронка, М. І., & Проценко, А. А. (2020). Педагогічна практика як засіб формування професійної майстерності вчителя в умовах реформування освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр., 2(69), 57-61.
9. Колоскова, Ж. В., & Назаренко, М. П. (2021). Виробнича (педагогічна) практика студентів закладів вищої освіти у реаліях дистанційного навчання. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, (195), 77-81.
10. Онищенко, Н. П. (2021). Основні шляхи модернізації практичної підготовки студентів у закладах вищої освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 3(74), 55-60.
11. Хоружа, Л. (2020). Сучасні стратегії трансформації змісту педагогічної освіти. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка., (33), 8-16.
12. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти в Україні. Історія. Теорія. К., 1998.
13. Зоська Я., Стаднік А., Євсєєва К. Методика викладання соціологічних дисциплін для студентів спеціальності «231- Соціальна робота»:- Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота.2021.№1(48).
14. Іванов А.Ю. Методична розробка «Впровадження інноваційних методів роботи на заняттях із соціології.- Кривий Ріг: Криворізький технічний коледж. 2018.
15. Малахова Ж. Д. Методи викладання соціології: навч.-метод. посіб. Запоріжжя, 2001.
16. Малес Л.В. Методика викладання соціології у вищій школі. Робоча навчальна програма. КНУ імені Тараса Шевченка. 2017.
17. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / Авт. уклад. О.В. Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьева, Г.І. Матукова. Київ : КНТ, 2014. 260 с.
18. Оптимізація циклу соціально-гуманітарних дисциплін у вищій освіті України в контексті євроінтеграції: монографія (рукопис) / Б.А. Воронкова, М.А. Дебич, Н.М.Дем'яненко, Н.О. Дівінська та ін.]; За заг. ред. Г.В. Онкович. К., 2014. 326 с.
19. Яремчук С.С. Методика викладання соціології і соціально гуманітарних дисциплін: навчальний посібник.- друге вид., перероблено і доповнено/ С.С.Яремчук.- Чернівці: Чернівецький національний університет, 2016.-296с.

10. Посилання на інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.Г. Короленка	http://korolenko.kharkov.com/nov_catal.htm
Незалежний культурологічний часопис «І»	http://www.ji-magazine.lviv.ua/index.htm
Інститут соціології НАН України	http://www.i-soc.kiev.ua/institute/
Українська служба BBC	http://www.bbc.co.uk/ukrainian/
Українська служба радіо Свобода	http://www.radiosvoboda.org/
Інформаційний портал zaxid.net	http://www.zaxid.net/
Сайт Європейської соціологічної	http://www.europeansociology.org/about-esa

Асоціації	
Щорічник Міжнародної соціологічної асоціації (МСА)	http://www.annualreviews.org/loi/soc
Сайт International Sociological Association	https://www.isa-sociology.org/en/conferences/world-congress/
Сайт Соціологічної асоціації України	http://www.sau.kiev.ua
ЮНЕСКО. Офіційний сайт	: http://www.unesco.org/en
ООН. Офіційний сайт	http://www.un.org
ЄС. Офіційний сайт	http://europa.eu/